

XAVIER BRU DE SALA

Premi madrileny a València

L'Espanya política del XIX i el XX s'articula al voltant d'un eix que va de Bilbao a Sevilla passant per Madrid. La del segle XXI s'articula en un eix circular del radi de la M-40. D'allà surten els dos ponts principals d'articulació exterior, un a Europa, l'altre a Llatinoamèrica. Des d'allà, un Madrid més capital que mai, s'arbitra el joc de les autonomies. El nou segle canvia també el signe de les perifèries. Si fins ara les nacions reivindicatives han tingut un paper predominant, en detriment de les perifèries més dòcils, la nova orientació es proposa invertir els termes, castigar els díscols i premiar els submisos (incloent en el concepte de submissió, no tan sols els aspectes nacionals sinó també els de la *pleitesia* política o subordinació al color del governant central de torn). En el nou esquema, és precisament Euskadi la comunitat triada per sofrir el càstig. El sistema bancari, amb seu a Bilbao i a Madrid, ha estat modificat, amb l'entrada dominant d'Argentaria al nou BBVA, de manera que en el pròxim futur pivotarà tan sols sobre Madrid. Iberdrola desapareix del mapa elèctric sense deixar rastre al País Basc. Són dos exemples d'una llista que no farà més que allargar-se amb, entre d'altres, la disminució gradual dels privilegis fiscals. Iniciat el càstig al País Basc, convé pensar en el premiat. És precisament València la comunitat triada per rebre el primer premi. Per començar amb l'exemplaritat del nou sistema de finançament autonòmic. Al principi d'aquesta legislatura, el president de la Generalitat de Catalunya es va adreçar a Aznar per preguntar "*qué hay de lo mio*", i aquest li va respondre que anés a preguntar a València, que "*lo suyo*" era cosa del senyor Zaplana, encarregat d'elaborar i presentar el nou finançament de les comunitats. Què va fer Pujol? Empassar saliva, anar a València i preguntar a Zaplana. Algú dubta que el nou sistema de finançament autonòmic afavorirà molt poc Catalunya —en el millor dels casos— i força més el País Va-

lencià? Per als amants dels intangibles, o més ben dit del simbòlic però tangible, es pot fer una referència al futbol per anotar com, sense que hagi de ser per força sospitós, però sí simptomàtic, les coincidències van a favor de les estratègies. Valencians de Zaplana i gallecs de Fraga a dalt de tot. Dels tres equips bascos, l'Alavès amunt (Ajuntament i Diputació del PP) i els altres dos avall. El Barcelona en crisi. El Madrid manant des del darrere, repartint joc a la Lliga espanyola però vigilant que ningú li disputi la primacia a la lliga de veritat, que

“València s'està traient de sobre la tendència de mirar al nord. L'atractiu és Madrid. El nord de veritat, Europa, passa per Madrid.”

és la Champions. Insisteixo, de segur que és casual, però és tangible, simbòlic i simptomàtic.

Passant del símbol a l'àpat, l'aperitiu valencià, per anar fent gana, consta de la Ciutat de les Ciències i les Arts, les inversions del port de València, l'aigua de l'Ebre a dojo i regalada, l'AVE a Madrid (però el trist Euromed a Barcelona). Si Port Aventura hagués funcionat tan malament com Terra Mítica, Madrid no hagués ajudat a tancar el forat per elevació com està fent ara. El primer plat, perquè tothom vegi bé de què va i visualitzi sense error de perspectiva la magnitud de la cosa, són els rumors insistents i no desmentits ni rebaixats, de nomenament d'Eduardo Zaplana com a succes-

sor d'Aznar en el lloc de candidat a la Presidència del govern espanyol.

València, doncs, s'està traient de sobre, i sense pensar-s'ho gaire, la tendència a mirar al nord. Al nord van les exportacions, és clar, però molt al nord, de manera que Barcelona es torna tan transparent per als valencians com —segons denunciaven elles— les dones a partir dels cinquanta anys. L'atractiu és a Madrid. El nord de veritat, Europa, passa pel pont que surt de Madrid i, si travessa Catalunya, ho fa igual que un cable soterrat o la llum d'un vidre. Quina alternativa hi ha? És demostrable, per exemple, que l'AVE a Barcelona i a França surt més a compte als valencians que l'AVE a Madrid? De les respostes a preguntes com aquesta dependrà el grau d'èxit de la nova maniobra històrica del centralisme espanyol. El plantejament que he esquematitzat és poc atractiu per a Catalunya —per a la pràctica totalitat de Catalunya, és clar, si ho mesurem comptant els que volen un aeroport de primer nivell intercontinental en competència amb Madrid— però sembla que, ràpids i intuïtius com són, els valencians s'estalonen per apuntar-se a la llista dels preferits de la perifèria preferida a mans besades (és a dir, amb besamans inclosos). Tots? Fóra injust afirmar-ho. Els lectors d'EL TEMPS saben que tots no, però també saben que aquesta minoria ni és la qüestió ni té el pes per decantar.

La qüestió és, qui pot elaborar una alternativa. Amb quines bases? Apellar a la identitat dels valencians pot resultar més aviat poc efectiu. Pensar que hi pot haver alternativa sense els socialistes valencians equival a anar com una in-substancial bola de ping-pong per una sèquia. Però el pessimisme no podria ser contrarestat per la lucidesa si ens aboquéssim a la sèquia i observéssim que hi rodolen de mala manera, més desorientats que ningú i a mercè d'un bernat pescaire anomenat Pepé, els socialistes valencians.